

СИСТЕМА НА СПОРТА В БЪЛГАРИЯ

1. Състояние на системата на спорта

Физическото възпитание и спортът са основна част от социалните дейности в сферата на обществените отношения. Осъществяването им е средство за възпитание и здравословен начин на живот. Спортът е интегриращ фактор, който приучва към толерантност и приемане на различията между хората от най-ранна детска възраст. През последните 20 години системата на физическото възпитание и спорта изпадна в криза, която се изразява в ограничаване обхвата на децата, юношите, възрастните и хората в неравностойно социално положение в практикуването на спорт и социален туризъм и представянето на елитните състезатели в международните прояви.

Състоянието на системата на спорт в България е закономерен резултат от политическите, икономическите и социални промени в обществото. В България стои въпросът за въвеждане на съвременни форми на управление и за постепенно увеличаване на средствата, които държавата и обществото заделят за физическото възпитание, спорта и социалния туризъм. Системата на спорта включва следните подсистеми:

- физическо възпитание, спорт и социален туризъм в училищата;
- физическо възпитание, спорт и социален туризъм в свободното време;
- детско-юношески спорт;
- спорт за високи постижения;
- спорт за хора с увреждания и лица в неравностойно социално положение;
- спорт в системата на Министерство на отбраната и Министерство на вътрешните работи.

Подсистемите за физическото възпитание и спорта в училищата и спорта в свободното време са с водеща роля в съвременната система за физическото възпитание и спорт. Това се определя от широкия обхват на занимаващите се, благоприятната възраст и комплексните условия за пълноценен учебно-възпитателен и тренировъчен процес. От изпълнението на програмите на Държавната агенция за младежта и спорта и общините в областта на спорта за учаци и спорта за всички могат да се направят следните изводи за състоянието на спорта в тази област:

1. Недостатъчен финансов и кадрови ресурс;
2. Остаряла, амортизирана и недобре оборудвана материално-техническа база;
3. Дефицит на висококвалифицирани спортни педагози;
4. Ниска степен на съгласуваност и взаимодействие между компетентните държавни институции, местни власти и спортни организации. Основните причини за посочените проблеми биха могли да се изразят в ограничения размер на средствата, които държавата и общините предоставят за развитие на спорта и за поддържане, модернизиране на наличната спортна база, както и за изграждане на нова такава; липсата на механизми за насърчаване и мотивация на спортно-педагогическите кадри; увеличаване броя на спортните клубове, които не развиват ефективна спортна дейност или имитират такава; липсата на очакван резултат, на оценка на постигнатите положителни промени при реализиране на програмите, ясното и точно дефиниране и оповестяване на пропуските, липсата на обективни индикатори за контрол на изпълнението. Налице са следните положителни резултати:

1. Увеличени са финансовите средства, които държавата и общините осигуряват за изпълнението на програмите за развитие на спорта;